NETCOM
NETworking the Covenant Of Mayors
Брой 121, февруари 2023 г.

е-бюлетин
електронен бюлетин на общинската мрежа за енергийна ефективност
Енергия

Co-funded by the Intelligent Energy Europe Programme of the European Union

XXV-та годишна конференция на ЕкоЕнергия се проведе в София

В периода 28 февруари – 1 март, в гр. София се проведе **XXV-та ежегодната конференция на ЕкоЕнергия**. Събитието бе разделено на два основни компонента в отделните дни: изграждането на местен капацитет за осъществяването на енергийния преход (28 февруари) и Форум „Инвестиции в устойчива енергия" под наслов „Националният фонд за декарбонизация: структуриране, оперативно управление, пазарно развитие" (1 март).

На *28-и февруари* конференцията се фокусира върху изграждането на местен капацитет за осъществяването на енергийния преход. Обособиха се задълбочени дискусии по редица теми като:

Програмите към Плана за възстановяване и развитие, свързани със сградите и по-специално - програмите за финансова подкрепа, обновяването на обществените сгради, многофамилните блокове;

Тук специално внимание бе обърнато на ролята и качеството на енергийните обследвания и технически паспорти като гарант за успешно изпълнение на проектите. Акцент бе поставен на застъпването на двата етапа (100% финансиране до 31 май и 80% след това до 31 декември) по процедурата за обновяване на сградите, които са позиционирани непосредствено един до друг и това може да предизвика несъответствия по време на етапа на оценка на предложенията. Бе подчертано като недостатък от голяма част от участниците в събитието липсата на пазарно ориентиран подход и гъвкави източници за финансиране за кандидатите, които ще използват съфинансиране, и изобщо за тези, които няма да бъдат одобрени по процедурата за обновяване на домовете. Цвета Наньова (БАКК) посочи към този аспект, че при увеличение на амбициите по Интегрирания национален план за енергетика и климат, който предстои да бъде актуализиран през 2023 г., е възможно и увеличението на ресурсите по програмите за обновяване на жилищния сграден фонд.

В минутите за дискусия по темата фокусът бе насочен към подкрепата, която местните власти оказват към гражданите по програмата. Те имат нелеката задача да мотивират, убеждават и подпомагат домакинствата да бъдат активни, както и да организират цялостния процес по подготовката на процедурата и избора на изпълнител на проектите за реновиране.

Заедно с това са гарант за качественото изпълнение и постигането на реални спестявания на енергия от тази мащабна национална програма. В този аспект бе споменато значението на системите за енергиен мениджмънт като най-подходящ инструмент за отчитането на напредъка от местни администрации. Стана ясно, че съвсем скоро се планира навлизането на нови линии за финансиране от страна на НДЕФ, при които ще се изисква използването на системата за енергиен мониторинг, разработена от ЕкоЕнергия по проект MEMS преди две години, за доказване и проследяване на енергийните спестявания по време на експлоатацията на финансираните от Фонда проекти. Системата се използва активно от Фонда за управлението на енергията в редица училища и детски градини на територията на страната още от нейното създаване.

Маломащабните ВЕИ инсталации, които се предвиждат по Плана за възстановяване и развитие

В панелната дискусия (с участието на *Балин Балинов, Грийнпийс България, Станислав Андреев, ЕнЕфект Консулт, Антон Иванов, Български енергиен и минен форум)* особен акцент бе посочена ролята на местните власти в реализирането на проектите за ВЕИ за собствени нужди от домакинствата. Съответната финансираща програма все още не е отворена за кандидатстване въпреки че бе обявено това да стане още на 1-и февруари. Коментирани бяха критериите на програмата и отделните детайли, свързани с доказването и необходимостта от снимки при замяната със старата горивна база, например, дали програмата ясно разграничава трябва ли да бъде на-

Съдържание:

XXV-та годишна конференция на ЕкоЕнергия се проведе в София

Имаме бързо нужда от координиращо звено, а не един Национален декарбонизационен фонд, който да разпределя парите за енергийна ефективност

Стартира приемът на проектни предложения по Програма УРБАКТ IV 2021-2027

Информационен ден по процедура BG-RRP-4.020 „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на публичен сграден фонд за административно обслужване, култура и спорт" в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост

Защо нямаме знания и умения за нулево енергийни сгради и възобновяема енергия, какво можем да направим?

Министерството на енергетиката представи добри практики за енергоспестяване и енергийна ефективност

ЕИБ отпуска 40 млн. евро на Фонд ФЛАГ за инвестиции в градско развитие и енергийна ефективност

Център за енергийна ефективност започва работа в София

Избрано от медиите

Предстоящо:

7-8 март, гр. Болцано, Италия – Klimahouse & финална среща по проект NZEB Roadshow;

10-12 март – Международна конференция „Пасивна къща" в Виесбаден, Германия;

14-16 март – Обмен на опит по проект EXCITE в Северна Македония с участието на представители от Столична община и Община Габрово;

22-23 март – Партньорска среща по проект ComAct в Бургас;

пълно премахната или съпътстваща подменяната горивна база. Солидно бе подчертана ролята на качественото изпълнение на тези проекти, тъй като отговорността се носи от възложителя, т.е. от домакинството, което го реализира. Така още веднъж бе повдигната темата за качеството, ролята и капацитета на общинските администрации и техните служители като основни медиатори, съветници и подкрепящи гражданите в изпълнението на подобни проекти.

Конкретни примери от община Габрово и възможности за обучение във връзка с изпълнението на зелените обществени поръчки;

По време на презентацията на Тодор Попов (Община Габрово) бе представена в нова, по-значима светлина темата с обществените поръчки, и особено зелените такива. Бяха споделени редица примери за дейността на общинската администрация, свързани с процеса на изготвяне на подобни процедури, ролята на гражданите, а за финал бяха дадени и добрите примери от спонтанна среща с деца от едно от местните училища и тяхната интерпретация на значението на тези процедури за околната среда.

Концепция и споделен опит от изграждането и управлението на центрове за обслужване на едно гише в сферата на устойчивата енергия с конкретен пример от община Бургас

Ивайло Трендафилов (Община Бургас) представи актуална информация за функциониращия от декември общински енергиен офис. Той сподели, че интересът към услугите му расте значително. Гражданите, освен, че се интересуват за възможностите си за кандидатстване по текущата програма за обновяване на много фамилните сгради, имат и сериозен интерес към проектите за ВЕИ и финансирането на проекти с привлечане на средства чрез различни източници на финансиране.

Презентациите са достъпни тук.

Официална церемония по награждаване

След презентациите бе проведена официална церемония по връчването на поведителите от Конкурса на ЕкоЕнергия 2022 в сферата на устойчивата енергия и климат:

Две награди за първо място:

Община **Павликени** (3 000 лв. и две безвъзмездни енергийни обследвания) ***за проект "Енергоспестяващи мерки на покрит плувен басейн в гр. Павликени"***

Община **Габрово** (3 000 лв. и едно безвъзмездно енергийно обследване) ***за проект „Внедряване на енергоспестяващи мерки, модернизация и ремонт на уличното осветление на град Габрово чрез договор с гарантиран резултат"***

Две награди за второ място:

Община **Бургас** (2 000 лв. и едно безвъзмездно енергийно обследване) за ***проект "Модернизация на системата за улично осветление на 22 зони, включващи главните пътни артерии на град Бургас"***

Община **Смядово** (2 000 лв. и едно безвъзмездно енергийно обследване) ***за допълващи се проекти: (1) „Преустройство на детска ясла за изграждане на два центъра за настаняване от семеен тип за възрастни хора" и (2) „Провеждане на информационни срещи със сдружения на собственици в град Смядово"***

Две поощрения:

Община град **Добрич** (едно безвъзмездно енергийно обследване) ***за проект "Инвестиционна концепция "Устойчив Добрич 2030"***

Община **Крушари** (едно безвъзмездно енергийно обследване) за проект ***"Изграждане на система за соларно улично осветление в Община Крушари"***

В края на деня се проведе **Общото събрание на ЕкоЕнергия**, в което традиционно бяха представени дейностите и отчета от 2022 г., плана за дейностите на Мрежата през 2023 г., както и такива, свързани с организационните мероприятия.

По време на събранието бяха приети *новите членове на ОМЕЕ ЕкоЕнергия* - ***Община Троян и Областна администрация Смолян.***

На *1-ви март* програмата продължи с ***Форум „Инвестиции в устойчива енергия" под наслов „Националният фонд за декарбонизация: структуриране, оперативно управление, пазарно развитие"*** с фокус - развитието на Националния декарбонизационен фонд у нас, финансиране на проекти за ЕЕ и ВЕИ и други детайли по обновяването на жилищни и публични сгради.

В събитието участие взеха участие представители на Министерството на енергетиката, Министерство на регионалното развитие и благоустройството, Агенцията за устойчиво енергийно развитие, Световната банка, Националния консултативен съвет по Зелената сделка, също така представители на публичните и местни органи, браншовите организации, асоциации и сдружения, и граждани с интереси в сферата на устойчивата енергия.

Акценти от темите от втория ден на събитието ще намерите в следващата статия.

29 март-1 април – Архитектурно-строителна седмица, София

Полезно:

Списък на нормативни документи в сферата на ЕЕ в сградите, изменени февруари 2023 г.:

Закон за енергетиката. (Обн. ДВ, бр. 107 от 9 декември 2003 г., изм. многократно, посл. изм. и доп. ДВ, бр. 11 от 2 февруари 2023 г.)

Наредба № 3 от 21 март 2013 г. на ДКЕВР за лицензиране на дейностите в енергетиката. (Обн. ДВ, бр. 33 от 5 април 2013 г., изм. многократно, посл. изм. и доп. ДВ, бр. 18 от 24 февруари 2023 г.)

Наредба № 6 от 24 февруари 2014 г. на ДКЕВР за присъединяване на производители и клиенти на електрическа енергия към преносната или към разпределителните електрически мрежи. (Обн. ДВ, бр. 31 от 4 април 2014 г., изм. многократно, посл. изм. и доп. ДВ, бр. 18 от 24 февруари 2023 г.)

Закон за енергията от възобновяеми източници. (Обн. ДВ, бр. 35 от 3 май 2011 г., изм. многократно, посл. изм. и доп. ДВ, бр. 11 от 2 февруари 2023 г.)

Закон за устройство на територията. (Обн. ДВ, бр. 1 от 2 януари 2001 г., изм. многократно, посл. изм. и доп. ДВ, бр. 6 от 20 януари 2023 г.)

Наредба № РД-02-20-3 от 9 ноември 2022 г. на МРРБ за техническите изисквания към енергийните характеристики на сгради. (ДВ, бр. 92 от 18 ноември 2022 г., изм. и доп. ДВ, бр. 3 от 10 януари 2023 г.) Отменя Наредба № 7 от 2004 г. на МРРБ за енергийна ефективност на сгради.

Национална методика за изчисляване на енергийните характеристики на сгради. Приложение № 1 към чл. 5 от Наредба № РД-02-20-3 от 9 ноември 2022 г. на МРРБ за техническите изисквания към енергийните характеристики на сгради. (ДВ, бр. 92 от 18 ноември 2022 г., изм. и доп. ДВ, бр. 3 от 10 януари 2023 г.)

Закон за управление на етажната собственост. *В сила от 01.05.2009 г.* (Обн. ДВ, бр. 6 от 23 януари 2009 г., посл. изм. и доп. ДВ, бр. 11 от 2 февруари 2023 г.)

ЦЕЕ ЕнЕфект с обновен уебсайт!

Център за енергийна ефективност ЕнЕфект

Енергийна ефективност за устойчиво развитие

ЕнЕфект

ENEFFECT.BG

Център за енергийна ефективност ЕнЕфект

Център за енергийна ефективност ЕнЕфект

Посетете на https://www.eneffect.bg/bg/home за актуална информация за:

- енергийни обследвания,

Имаме бързо нужда от координиращо звено, а не един Национален декарбонизационен фонд, който да разпределя парите за енергийна ефективност

От година говорим за Национален фонд за декарбонизация. Неговата цел е да постигнем целите за декарбонизация и да се доближим до нулево енергийни сгради. Според Интегрирания план в областта на енергетиката и климата до 2030 г. трябва да намалим до 30% крайното потребление на енергия. Виждането е, че фондът ще събере целия наличен европейски финансов ресурс и ще го разпредели, но това не е правилният подход, смятат участниците в конференцията „Национален фонд за декарбонизация: структуриране, оперативно управление, пазарно развитие", организирана от „ЕнЕфект", на която 3eNews е медиен партньор.

В края на годината Фондът за енергийна ефективност и възобновяеми източници беше превърнат в Национален декарбонизационен фонд, каза Николай Налбантов, директор дирекция „ Енергийни стратегии и политики за устойчиво енергийно развитие." Министърът на енергетиката трябва да определи следващите стъпки, да се направят необходимите законови промени за неговото структуриране. Но е важно да се постигне декарбонизация като най-добрият инструмент за енергийна независимост е именно енергийната ефективност и спестяването на енергия. Две са основните пречки за реално отваряне на пазара на финансови инструменти за подобряване на енергийната ефективност е 100 процентовия грант и липсата на либерализация на пазара.

Необходими са ни 300-400 млн. лева за енергийна ефективност в сградния фонд до 2030 г.

Според доклада на Европейската инвестиционна банка по 300 -400 млн. лева са нужни годишно за инвестиции в енергийна ефективност в сградния фонд и тези средства няма как да се намерят само чрез периодични програми със 100% безвъзмездна помощ, коментира Марко Марков от екипа на Европейската инвестиционна банка. Недостигът на средства е 65% до 2030 г., но те само ще се увеличат, коментират консултантите.

Няма нужда от финансова капитализация на Националния фонд за декарбонизация, защото съществуват вече добре структурирани финансови инструменти, които просто трябва да бъдат координирани и управлявани, допълни Марков.

Всъщност заключенията на доклада са, че създаване на изцяло нов Национален фонд за декарбонизация и създаване нещо от нулата не е добрият вариант, защото това ще отнеме поне една година. Тръгна се към друг подход за използване на съществуващата структура на Фонда за енергийна ефективност и възобновяема енергия (ФЕВИ), разказа Роберт Пернета от Европейската инвестиционна банка. Това е много малка мащабна структура, трудно би могла да координира целия процес, но и всички финансови инструменти, коментира Пернета. Но ЕИБ предлага да се създаде звено, което да играе роля за координация. Това звено трябва да координира вече съществуващи структури, поясни Пернета.

Според информация на 3eNews координационно звено може да играе и друга от съществуващите финансови институции като например Фонд на фондовете.

100% грант и регулирания пазар не допускат развиване в пълна степен на иновативни финансови инструменти

Препоръките на доклада са свързани с осигуряване на техническа помощ за техническо обследване и изготвяне на енергийни паспорти. Да се намали безвъзмездната помощ, защото няма как да съществуват финансови инструменти в условията на 100% грант. Няма как това да се случи и при изцяло регулиран пазар, коментира Иван Крофак от Световната банка, която също е изготвила доклад за предизвикателствата пред реализиране на мерките за енергийно обновяване.

Европейската инвестиционна банка предлага също да се прилага не само принцип едно гише, но и личен контакт, защото ако в София хората имат достъп до информация, в Тутракан например нямат. Активно трябва да се пристъпи към съчетаване на фондовете. ЕИБ предлагат и включване на еднофамилните сгради за финансиране. Консултантът от Световната банка допълни, че липсва координация между институциите и като пример посочи проблема с енергийната бедност. Както и самият Налбантов подчерта, Агенцията за социално подпомагане и Министерство на труда и социалната политика не иска поеме отговорността да определи енергийно бедните домакинства. Според нея може ангажиментът е свързан с технически капацитет. Но така или иначе липсата на ясна информация кои са най-уязвимите групи, няма възможност те да имат предимство и дори да получават 100% грант, а за останалите да има процент съфинансиране на проектите за енергийна ефективност. Крофак изтъкна като проблем и липсата на програми за обучения. Проблем е също, че програмите имат ясно начало и край, което води до насищане на пазара в определени период, а това не е устойчиво, изтъкна консултантът.

Държавата определено имаше няколко грешни опита в структуриране на финансови инструменти за енергийна ефективност, които нямат грантова част, коментира Дочка Василева, Фонд на фондовете, който управлява финансиране от програмата „Региони в растеж" на Министерство на регионалното развитие и програма „Конкуретоспособност" към Министерство на иновациите и растежа. Но през годините определено създадохме капацитет. Всъщност програмите се структурират в Министерствата и вече готовите продукти се предлагат от финансовите институции като фонд ФЛАГ, Фонд на фондовете, Национален доверителен екофонд в съвместна работа с търговските банки.

Има достатъчно алтернативни финанасови инструменти, необходимо е координиращо звено

- проектиране,
- работа с общини,
- провеждане на обучения и учебни курсове.

Както и да се запознаете с работата ни по международни проекти на тема финансиране, сградно обновяване, сертифициране, енергийна бедност и енергийни общности и др.

Инструменти в подкрепа на местните власти, разработвани от ЕкоЕнергия и ЦЕЕ ЕнЕфект:

Помощ за общини за включване в **Европейската енергийна награда** в Централна и Източна Европа:

Ex!te

Енергийни обследвания на многофамилни жилищни сгради и технически проучвания за борба с **енергийната бедност в български общини:**

ComAct EnergyMeasures

Общински **информационни центрове за консултации** за сградно обновяване:

REMODULES

Технико-икономически анализи на **общински проекти за енергийни общности:**

CONGREGATE

Платформа с подробни данни за енергийните характеристики на сгради:

EN TRACK

Обновяване с **готови компоненти и системи за управление на потреблението** в обновени сгради:

outPHit

Строителни изложения и **обучения за строителни професионалисти** в различни български общини:

nZEB Roadshow

Национални и регионални **кръгли маси за инвестиции в енергийна ефективност:**

BE SMART SMAFIN

Финансирането на еднофамилните сгради започна с много пречки като възможност за енергийно обновяване на 39 общини в България. Бяха изключени всички райони около големите градове, където всъщност са концентрирани еднофамилните сгради. Друга пречка е липсата на грант за енергийните обследвания и одити, защото сред изискването е да има първоначален и финален одит, който да докаже 60% спестяване, сподели Василева. Ще направим по-атрактивни финансови инструменти с по-малко тежести за кандидатите, обеща тя. Вече отпадна ограничението за къщите извън границите на градовете, каза тя. Ще покриваме разходите за енергийни обследвания, ще предложим иновативния метод на капиталовата отстъпка, който ще е стимул за постигане на по-високи резултати. Така един кредит може да бъде трансформиран в грант при по-високо енергийно потребление например до клас А. Ще направим комбинация на финансов инструмент и грант в една операция, подчерта Василева. Ресурсът ще бъде 38 млн. лева. Отделно ще има финансиране и по Фонда за справедлив преход за енергийна ефективност в Стара Загора, Кюстендил и Перник. Ще се сформира и финансов инструмент за енергийна ефективност за малки и средни и по- големи предприятия, иновации и конкурентоспособност.

Националният фонд за декарбонизация трябва да обединява и координира всички финансови инструменти като определя политиките и финансовите продукти, които да предлагат съществуващите финансови механизми, коментира Надя Данкинова от фонд ФЛАГ.

Според нея трябва той бързо да се структурира и да не се бави, за да акумулира всички средства, които вече се управляват от съществуващите финансови механизми на пазара.

Пазарът има много голяма нужда от обновяване на сградите, затова не става въпрос за конкуренция между финансовите инструменти, напротив, коментира Данкинова. Само ние през наши инструменти може да акумулираме 100 млн. лева при 30 млн. лева налични средства. Представете си ако всеки финансов посредник успее да привлече толкова, необходимите средства за финансиране ще бъдат намерени.

Източник: 3eNews

Стартира приемът на проектни предложения по Програма УРБАКТ IV 2021-2027

Градовете от 34 европейски държави с достъп до 80 млн. евро за интегрирани планове за действие при решаване на общи предизвикателства

Стартира първата покана за набиране на проектни предложения по Програма УРБАКТ IV 2021-2027 г., която за България се управлява от Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

До края на месец март местни власти могат да подават предложения по мярката „Мрежи за съвместно планиране". Целта ѝ е създаването на мрежи с участието на местни власти и техните партньори от Европа. Поканата е насочена предимно към градските администрации, които желаят да работят с други европейски градове за разработване и изпълнение на интегрирани планове за действие в отговор на споделени местни предизвикателства.

Допустими за участие са градовете и други публични органи от 27-те държави-членки на ЕС, партньорските държави Норвегия и Швейцария, както и страните, които се възползват от Инструмента за предприсъединителна помощ – Албания, Босна и Херцеговина, Черна гора, Република Северна Македония и Сърбия. Програмата обхваща цялата територия на участващите страни и е отворена за градове от всякакъв размер.

УРБАКТ конкретно подкрепя градските власти от ниво квартал до функционална градска зона в зависимост от обхванатата тема и въздействието, което може да бъде оказано. Това включва връзки между градовете и селските райони и трансгранични функционални градски зони.

Общият бюджет на Програма УРБАКТ IV за периода 2021-2027 г. е в размер на близо 106 млн. евро, от които почти 80 млн. евро е съфинансиране от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), 23 млн. евро е национално съфинансиране от държавите - членки по програмата, а 3 млн. евро се осигуряват от Инструмента за предприсъединителна помощ (ИПП).

За България кандидатите за участие от Югозападния район за планиране ще могат да получат от ЕФРР 70 % от стойността на проекта. За останалите райони е предвидено финансиране в размер на 80 на сто. Министерство на регионалното развитие и благоустройството като Национален орган по програмата осигурява 15 % национално съфинансиране.

Подробна информация за покана и условията за участие може да намерите на страницата на програмата: https://urbact.eu/get-involved, включително и обобщена инфо-графика за поканата на български език.

*Крайният срок за кандидатстване е **15:00 часа на 31 март 2023 г.***

Информационен ден по процедура BG-RRP-4.020 „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на публичен сграден фонд за административно обслужване, култура и спорт" в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост

Финансирано от Европейския съюз
NextGenerationEU

МРРБ проведе информационен ден по процедура BG-RRP-4.020 „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на публичен сграден фонд за административно обслужване, култура и спорт"

На 14.02.2023 г. Министерството на регионалното развитие и благоустройството организира онлайн информационно събитие по процедура за предоставяне на средства чрез подбор на предложения за изпълнения на инвестиции BG-RRP-4.020 „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на публичен сграден фонд за административно обслужване, култури и спорт" в изпълнение на инвестиция C4.I1 „Подкрепа за обновяване на сградния фонд" от Плана за възстановяване и устойчивост. В рамките на процедурата се предвижда финансиране на мерки за устойчиво енергийно обновяване на държавни и общински сгради за административно обслужване, сгради за обществено обслужване в областта на културата и изкуството и сгради за спорт.

По време на събитието бяха представени условията за кандидатстване, начина на оценяване на проектите и условията за изпълнение по процедурата.

Събитието се проведе през платформата Webex като в него взеха участие над 130 представители на общини, областни администрации, министерства и други публични органи от централни и териториални администрации.

По време на Информационния ден бе проведена и дискусия относно възникналите от страна на бенефициентите конкретни въпроси за подготовката на предложенията за изпълнение на инвестициите, както и на допустимостта на обектите на интервенция.

Презентацията може да видите тук.

Източник: МРРБ

Защо нямаме знания и умения за нулево енергийни сгради и възобновяема енергия, какво можем да направим?

Според Камарата на строителите в България (КСБ), към 2022 г. страната има нужда от 47 300 висококвалифицирани строителни специалисти, 173 300 строителни професионалисти със средно образование, и 25 600 работници. За 2032 г. прогнозните цифри са съответно 48 200, 176 400 и 26 000.

В същото време, според актуалното законодателство от 2024 г. всички нови сгради трябва да отговарят на стандарта за почти нулево-енергийна сграда (енергиен клас A + 55% възобновяема енергия). Според последните изменения на Директивата за енергийните характеристики на сградите, съгласувани от водещата комисия ITRE в Европейския парламент, от 2027 г. всички нови сгради трябва да са нулево-емисионни, а сградните обновявания да достигнат стандарта за почти нулево-енергийна сграда. Нашата собствена национална стратегия за сградно обновяване също очаква реализиране на 80% спестявания на крайна енергия, което и теоретично няма как да постигнем, ако следваме настоящата практика на обновяване до минимално изискуемия клас C и дори нововъведения в програмите за обновяване клас B.

Знаем ли обаче как да проектираме така, че тези нови изисквания да не означават непременно нарастване на цената на строителния продукт? Могат ли тези над 200 000 строителни специалисти и работници да постигнат очакваните резултати на обекта със знанията и уменията, които притежават днес? Ако по повечето въпроси, свързани със сградите и енергията, има различни мнения, тук сякаш отговорът е еднозначен…

Пътната карта или когато държавата всъщност няма намерение да прилага новите стандарти в строителството

Да върнем лентата малко назад. През 2013 г. вече знаехме, че след 2020 г. всички нови сгради трябва да са почти-нулево енергийни, и дори имахме **Пътна карта за обучения за прилагане на интелигенти енергийноефекти решения в строителството до 2020 г.**, одобрена писмено от практически всички ангажирани национални институции и редица професионални и бизнес организации, учебни центрове, синдикати, неправителствени организации – общо 42. С приоритетни мерки в 6 области, цел за квалификация и допълнително обучение на 63 195 специалисти в направления „Строителство" и „Електротехника и енергетика", разпределена по години, и идентифициране на конкретни технологии и решения за включване в образователните стандарти и учебните планове и програми, задачата, макар и амбициозна, изглеждаше решима. Това обаче много бързо се промени в момента, в който стана ясно, че държавата всъщност няма намерение да прилага новите стандарти в строителството.

Къде ви е почти нулевата сграда?

Към 2015 г. вече имаме нови учебни програми и помагала, дефиниция и план за почти нулевоенергийни сгради, както и стратегия за сградни обновявания с наглед завишени изисквания. Само че строителните регламенти, определящи минималните изисквания за енергийна ефективност, така и не се променят, а финансовите инструменти са насочени към постигане на именно тези съществуващи и крайно недостатъчни минимални изисквания.

Енергийната ефективност се превръща в лепене на „стиропор" и смяна на прозорци

Енергийната ефективност се превръща в лепене на „стиропор" и смяна на прозорци с малко по-малко лоши такива, което не изисква особени умения. Доверието на сектора към очакваните промени изчезва, а с наближаването и отминаването на сроковете по директивата става ясно, че продължаваме да правим каквото си знаем, без значение от резултатите.

И така, къде ви е почти нулевата сграда, за която трябваше да учим? Нали трябваше да е тук през 2020 г.?

Резултатите-през 2020 г. обучени са под 30% от очакваните 63 195

Действително, държавните образователни стандарти в областта са осъвременени, а в учебните планове на професионалните гимназии по архитектура и строителство е въведена и нова дисциплина – „Екологично и енергоефективно строителство". Според официалните данни от информационната система на Националната агенция за професионално образование и обучение (НАПОО) обаче, към 2020 г. квалификация по специалностите, заложени в пътната карта, са придобили 18 576 строителни специалисти – или под 30% от очакваните 63 195. Разбира се, към тази цифра трябва да добавим и обучените в кратки форми на обучение по различни международни проекти – според оценката на ЕнЕфект, това са най-малко 154 преподаватели, 706 проектанти и 1896 строителни специалисти и работници. Значителен брой обучения се провеждат от фирми-производители и доставчици на специализирани материали и компоненти, но там съдържанието и резултатите трудно могат да бъдат проследени. Програмите за финансиране отключиха интерес към сградното обновяване и организации като Българската асоциация за изолации в строителството (БАИС) и КСБ организираха редица курсове, но дори и при тези обстоятелства, необходимият брой обучени няма как да бъде достигнат дори наполовина, а българският сграден фонд остава най-неефективният в ЕС.

Какво можем да направим?

1. Да си спазваме нормите и законите

Лесно е да се каже, но изглежда е особено трудно да се направи. Докато не разберем обаче - всички, от политици до потребители - че регулациите в сградния сектор ни правят по-здрави, по-защитени от природни катаклизми и енергийни кризи, и в крайна сметка, по-богати, няма да имаме напредък в тази посока.

2. Да променим мисленето за строителството

Снимка: Демонстрации на обучения с използване на виртуална реалност по проект nZEB Roadshow

От мисленето за строителството като вар и кирпич и енергийната ефективност като стиропор и PVC дограма, трябва да видим сектора като средище на технологични иновации, съвременни дигитални технологии, информационно моделиране и виртуална реалност, интелигентно управление, кръгова икономика и модерен, висок стандарт на живот. Няма друг начин, по който младите хора да изберат образование и реализация в сектора.

3. Да информираме потребителите

Знаете ли, че когато вземате кредит за ново жилище, трябва да смятате месечните си разходи като вноска по кредита + разходи за енергия? Знаете ли, че ако купите действително ефективно жилище, почти винаги този разход ще е по-малък, отколкото при стандартното строителство. Знаете ли, че разходите за ремонт и поддръжка са по-ниски? Знаете ли, че е енергийно ефективното жилище с механична вентилация е в пъти по-здравословно и по-добро за децата ви?

А… знаете ли кое жилище е енергийноефективно? Над 80% от купувачите на имот в България търсят съвет не от специалист, а от роднина, съсед, колега…

4. Да подобрим образователните програми в университети и професионални гимназии

Редица международни проекти работят за създаване на унифицирана класификация на знанията и уменията в строителството – сред проектите с българско участие, такива са INSTRUCT, с онлайн база данни от обучения за строително информационно моделиране (BIM), BUS League, с подробно описани резултати от учене за профилиране на различни строителни професионалисти в областта на енергийната ефективност, и BUS GoCircular, в който същият подход се използва за систематизиране на знания и умения в кръговата икономика в строителството.

5. Да създадем система за продължаваща професионална квалификация и да включим доставчиците на материали и оборудване в нея

Знанията за иновациите в строителството идват от пазара, а доставчиците така или иначе провеждат постоянни обучения. Ако те бъдат обхванати от обща система, която може да верифицира и направи публични резултатите от тях, и фирмите, и обучаемите ще бъдат много по-мотивирани да инвестират време и средства в нови знания и умения.

6. Да… си изпълняваме пътната карта

В момента ЕнЕфект, КСБ, Агенцията за устойчиво енергийно развитие (АУЕР), НАПОО и БАИС разработват нова пътна карта до 2030 г. по проект BUILD UP Skills Bulgaria 2030, финансиран по програма LIFE. За има обаче дори минимални шансове за изпълнение на подобен документ, той трябва да бъде възприет от всички свързани с темата държавни институции, доставчици на образователни и обучителни услуги, браншови и професионални организации, както и от самите строителни фирми. За тази цел, отдавна очакваният секторен съвет в областта на строителството трябва най-накрая да започне да функционира, независимо от постоянните институционални промени.

Автор: Драгомир Цанев за 3e-news, Източник: https://3e-news.net/

Министерството на енергетиката представи добри практики за енергоспестяване и енергийна ефективност

Министерството на енергетиката бе домакин на семинар на тема**: "Инструменти и добри практики за реализиране на целите за енергоспестяване и енергийна ефективност"**. В събитието, което бе открито от министър Христов, участваха представители на областни и общински администрации от цялата страна, както и множество международни гости и лектори. "***В България се говори твърде малко за енергийна ефективност, а това е направление, което допринася за декарбонизацията и енергийната сигурност на страната***", заяви енергийният министър. Той подчерта, че повишаването на енергийната ефективност е актуална тема в Европа и повечето държави работят много активно в това направление.

Семинарът имаше за цел да запознае местната власт с Регламент (ЕС) 2022/1854 от 06 октомври 2022 г. относно спешната намеса за справяне с високите цени на енергията. С посочения регламент се определят временни, пропорционални и извънредни мерки за продължаване на досегашните и въвеждане на нови мерки за защита на потребителите и бизнеса. Ръководителят на отдел "Управление на пазари" към Независимия електропреносен оператор на Гърция (IPTO) Николаос Кувелиотис представи примера на южната ни съседка относно предложената мярка за намаляване на търсенето на гръцкия пазар на електроенергия въз основа на член 4 от Регламента. Заместник-министърът на енергетиката Еленко Божков даде началото на дискусията за намаляване на брутното потребление на електрическа енергия чрез въвеждане и прилагане на мерки за енергийно спестяване и енергийна ефективност на сгради, промишлени системи и генериращи мощности. Съветникът и член на кабинета на Bristol City Council, Посолство на Великобритания, Кай Дъд представи енергийната програма на град Бристол за финансирането, борбата с изменението на климата и постигането на декарбонизация в целия град. Още добри примери за реализиране на целите на енергоспестяване и енергийна ефективност бяха представени от енергийния експерт на Световната банка Иван Крофак, представителя на Търговско-индустриалната камара Франция – България Олаф Кип, заместник-председателя на Конфиндустрия България Пламен Дилков, изпълнителния директор на Агенцията за устойчиво и енергийно развитие Ивайло Алексиев, директора "Разрешителни и правни дейности" в Дънди Прешъс Металс Ирена Цакова и други. В рамките на панела бе разгледана ключовата роля на енергийната ефективност и водещите инструменти за реализирането на нейните цели.

В контекста на енергийната ефективност бяха представени планираните инвестиции по Националния план за възстановяване и устойчивост в част "Енергетика", възможностите, които предоставя Модернизационния фонд, както и успешно приключилите дейности по Програма "Възобновяема енергия, енергийна ефективност и енергийна сигурност". Дискутирана **бе процедурата за подкрепа за енергийно ефективни системи за улично осветление, която е адресирана към конкретни 74 общини.** Стойността на процедурата е 62,5 млн. лева и основното изискване е постигане на не по-малко от 30% спестяване на енергия. Към момента се оценяват проектите по процедурата и предстои сключване на договори с бенефициентите през месец март.

Презентациите на участниците ТУК

ЕИБ отпуска 40 млн. евро на Фонд ФЛАГ за инвестиции в градско развитие и енергийна ефективност

През 2022 г. Групата на Европейската инвестиционна банка (Група на ЕИБ), която включва Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) и Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ), предостави заеми, гаранции и ангажименти за дялово участие на стойност 494 млн. евро за различни проекти в България. „Зелените" инвестиции на ЕИБ в България достигнаха 241 млн. евро, което представлява 50 % от общата дейност на ЕИБ.

ЕИБ подписа споразумение за партньорство с фонд ФЛАГ

На пресконференцията ЕИБ и Фонд ФЛАГ обявиха, че в края на 2022 г. са договорили заем в размер на 40 млн. евро, с който ще бъдат подкрепени инвестиции за градоустройствени подобрения и възстановяване, като енергийна ефективност и градско развитие в градове от цяла България.

Надя Данкинова, Изпълнителен директор на фонд Флаг, отбеляза: „За нас подкрепата на ЕИБ има решаваща роля за регионалното развитие като гарантира на всички общини в България, независимо от тяхната големина, достъп до финансиране, за да постигнем нашата обща цел за по-екологично и по-устойчиво бъдеще. Оценяваме високо отговорността, която е поверена на Фонд ФЛАГ и очакваме да продължим нашите ползотворни отношения с ЕИБ."

Дейности на Групата на ЕИБ в България през 2022 г.

ЕИБ се ангажира да увеличи заемите за екологични приоритети и за евентуално съфинансиране по българския План за възстановяване и устойчивост в транспорта и енергетиката. През декември бе отпуснат нов заем за разширение на софийското метро (195,5 млн. евро).

Във връзка с Плана за устойчива градска мобилност на София бе договорено допълнително съфинансиране от 50 млн. евро, с което се увеличава делът на проектите за градско развитие с предмет инфраструктура за пешеходна мобилност, по-лесен достъп на хората с намалена подвижност до обществената инфраструктура, а също така повишаване качеството на въздуха.

В банковия сектор Групата на ЕИБ подписа споразумения с Уникредит Булбанк за 190 мл. евро, включващи гаранция под формата на синтетична секюритизация, покриваща първи по ред загуби на структурирано портфолио в рамките на Европейския гаранционен фонд (90 млн. евро).

План за възстановяване и устойчивост и InvestEU

Република България възложи на ЕИФ мандат за управление на около 330 млн. евро от българския План за възстановяване и устойчивост (ПВУ) за прилагане на гаранционни продукти от дела на държавата в InvestEU и капиталови инструменти по компонента „Интелигентна промишленост" на Плана за възстановяване и устойчивост. Гаранционните и капиталови продукти имат за цел привличане на значително частно финансиране, което ще увеличи наличното финансиране за българските МСП и предприятия със средна пазарна капитализация) в рамките на инструментите по ПВУ до 1,5 млр. евро или повече.

Средствата ще бъдат насочени към растеж, иновации и инвестиции с неутрално въздействие върху климата и цифрова трансформация на българските предприятия, най-тежко засегнати от дълготрайното отрицателно икономическо въздействие на кризата от КОВИД-19.ОББ е първата финансова институция в България, която подписва гаранционно споразумение по програмата InvestEU с ЕИФ, което ще насърчи проекти за конкурентоспособност, иновации и устойчивост в страната, като подкрепя нови заеми на стойност над 125 млн. евро, предназначени за МСП и предприятия със средна пазарна капитализация.

Резултати за България от инвестиционното проучване на ЕИБ

След пресконференцията бях представени резултатите за България от ежегодното инвестиционно проучване на ЕИБ. Проучването на инвестициите на ЕИБ дава ясна представа за състоянието на корпоративното инвестиране в Европейския съюз. Според проучването, през 2022 г. българските фирми са били по-оптимистично настроени в сравнение с 2021 г., тъй като повечето очакват да увеличат, а не да намалят инвестициите (14 % нетно). При големите фирми и дружествата в инфраструктурния сектор вероятността за увеличаване на инвестициите през 2022 г. е най-голяма.

Повече на: gradat.bg

Център за енергийна ефективност започва работа в София

От 28-и февруари започва работа Център за енергийна ефективност София (ЦЕЕС). Центърът има за цел да подпомогне гражданите на столицата, а експертите назначени в него, да им бъдат полезни при подготовка на проектите за кандидатстване по програма "Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд – ЕТАП I", част от Националния план за възстановяване и устойчивост.

Създаването на Центъра бе одобрено на 26 януари 2023 г. от Столичния общински съвет по предложение на Георги Илиев - кмет на Слатина и кмета на Столична община Йорданка Фандъкова.

Центърът се помещава в сграда, находяща се на ул. „Съединение" № 7 в столичния квартал „Гео Милев" и ще работи всеки делничен ден от 12:30 до 19:30.

За удобство на кандидатите, центърът ще обслужва гражданите и дистанционно на телефон 02 987 53 67, както и по електронен път на e-mail адрес: eec@sofia.bg .

На събитието присъстваха зам.-министърът на регионалното развитие и благоустройството Десислава Георгиева, кметът на София Йорданка Фандъкова, Георги Илиев - кмет на Слатина и главният секретар на Столична община Венера Милова.

На сайта на Столична община също е отворена специална рубрика, в която гражданите имат възможност да получат информация.

Повече информация за програмата тук: https://www.sofia.bg/support-for-energy-renewal

Източник: НСОРБ

Избрано от медиите

Меглена Русенова, председател на Българската фотоволтаична асоциация
Искаме да си сложим фотоволтаици на покрива на къщата! Ето какво трябва да знаем? Програмата по Плана за възстановяване и устойчивост ще финансира изграждането на фотоволтаични системи за собствено потребление до 10 kW
Калин Каменов, Fakti.bg, 31.01.2023
https://fakti.bg/mnenia/751285-iskame-da-si-slojim-fotovoltaici-na-pokriva-na-kashtata-eto-kakvo-trabva-da-znaem-meglena-rusenova-pred-fakti

Росен Христов в Баку:
Инвестициите в газова инфраструктура са инвестиции за зелено бъдеще. В бъдеще този вид инфраструктура може да бъде преобразувана за зелен водород
Министерство на енергетиката, 03.02.2023
https://www.me.government.bg/news/rosen-hristov-v-baku-investiciite-v-gazova-infrastruktura-sa-investiciya-za-zeleno-badeshte-3139.html

Мярката за ВЕИ и батерии за бизнеса тръгва до дни. Предоговарянето на глава "Енергетика" от Плана за възстановяване няма да засегне схемата. Кандидатстването започва в първата половина на февруари
Румяна Гочева, Капитал, 04.02.2023
https://www.capital.bg/biznes/energetika/2023/02/04/4445310_miarkata_za_vei_i_baterii_za_biznesa_trugva_do_dni/

Може ли Северно море да се превърне в новия икономически център на Европа. Най-бурното водно пространство на континента намира нови приложения
Капитал, Ексклузивно съдържание от The Economist, 01.02.2023
https://www.capital.bg/biznes/energetika/2023/02/01/4435530_moje_li_severno_more_da_se_prevurne_v_noviia/

Вера Карабашлиева, изп. секретар на Националната енергийна камара
Какви изисквания има към това да си сложим фотоволтаици на покрива? Важно изискване към изградената инсталация е да отговаря на изискванията за безопасна експлоатация и защита от връщане на електрическа енергия към електроразпределителната мрежа, допълва тя
Калин Каменов, Fakti.bg, 07.02.2023
https://fakti.bg/bulgaria/753336-kakvi-iziskvania-ima-kam-tova-da-si-slojim-fotovoltaici-na-pokriva-vera-karabashlieva-pred-fakti

Облекчения за новите ВЕИ - някога, но не сега. България отново "се отказа" да стопи бюрокрацията за новите ВЕИ мощности - освен до глоби, това може да доведе и до поредното протакане на проекти
Румяна Гочева, Капитал, 07.02.2023
https://www.capital.bg/biznes/energetika/2023/02/07/4446916_oblekcheniia_za_novite_vei_-_niakoga_no_ne_sega/

Ролята на България в транзитирането на природен газ ще става все по-голяма. Дискусия на СУ "Климент Охридски" постави въпросите за цената на газа, LNG и факторите са поскъпването
Евгени Ахмадзай, Капитал, 09.02.2023
https://www.capital.bg/biznes/energetika/2023/02/09/4448039_roliata_na_bulgariia_v_tranzitiraneto_na_priroden_gaz/

Евродепутатите одобриха забрана за нови бензинови и дизелови коли след 2035 г.
Гергана Станчева, Дневник, 14.02.2023
https://www.dnevnik.bg/evropa/2023/02/14/4450030_evrodeputatite_odobriha_zabrana_na_novi_benzinovi_i/

Бизнесът може да кандидатства за собствени ВЕИ и батерии до 15 май. Бюджетът по мярката е 200 млн. лв., а финансирането - от 75 000 лв. до 1 млн. лева
Румяна Гочева, Капитал, 15.02.2023
https://www.capital.bg/biznes/energetika/2023/02/15/4450432_biznesut_moje_da_kandidatstva_za_sobstveni_vei_i/

ЕС се насочва към дългосрочни решения за енергийната криза
Kira Taylor, EURACTIV.com, превод Антония Коцева, 16.02.2023
https://euractiv.bg/section/енергетика/news/ес-се-насочва-към-дългосрочни-решения/

Енергия и екология за начинаещи от напреднали. Видеопоредицата "Енергия" синтезира как човешкият вид се изправя пред последствията от собствената си глупост
Светослав Тодоров, Капитал, 17.02.2023
https://www.capital.bg/light/neshta/2023/02/17/4449393_energiia_i_ekologiia_za_nachinaeshti_ot_naprednali/

Ще успеят ли автомобилните компании да преминат изцяло към електромобили след 2035 г. Новите цели на ЕС за двигатели без вътрешно горене не могат да бъдат постигнати, ако производителите не намалят цените на колите на ток
Моника Върбанова, Капитал, 22.02.2023
https://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/ikonomika/2023/02/22/4452343_shte_stane_li_evropa_centurut_na_elektricheskite/

В ЕС се задава сблъсък за задължителното саниране на сгради, които пилеят енергия
Гергана Станчева, Дневник, 27.02.2023
https://www.dnevnik.bg/evropa/2023/02/27/4448427_v_es_se_zadava_sblusuk_za_zaduljitelnoto_sanirane_na/

България може да се възползва от близо 1 млрд. лв. за енергийни проекти по REPowerEU. Те трябва да бъдат включени в отделна глава в плана за възстановяване, а срокът за това е кратък
Моника Върбанова, Капитал, 28.02.2023
https://www.capital.bg/biznes/energetika/2023/02/28/4454900_bulgariia_moje_da_se_vuzpolzva_ot_blizo_1_mlrd_evro_za/

Инсталират плаващ ветрогенератор в Черно море
Екатерина Амова, powerindustry-bulgaria.com, 01.02.2023
https://powerindustry-bulgaria.com/article/3458-instalirat-plavasht-vetrogenerator-v-cherno-more

Внедриха отоплителна инсталация на водород в гр. Стамболийски
Екатерина Амова, hvac-bulgaria.com, 03.02.2023
https://hvac-bulgaria.com/article/2613-vnedriha-otoplitelna-instalaciia-na-vodorod-v-gr-stamboliyski-

В Минерални бани отопляват оранжерии с геотермална вода
Екатерина Амова (ред.), 03.02.2023
https://hvac-bulgaria.com/article/2612-v-mineralni-bani-otopliavat-oranjerii-s-geotermalna-voda

Енергийна агенция – Пловдив реализиран европейски проект с ВЕИ за уязвими групи
Екатерина Амова (Ред.), powerindustry-bulgaria.com, 08.02.2023
https://powerindustry-bulgaria.com/article/3461-energiyna-agenciia-plovdiv-realizira-evropeyski-proekt-s-vei-za-uiazvimi-grupi

Община Русе освобождава от такса зарядните стации за електромобили
Мира Станкова (Ред.), electrical-bulgaria.com, 06.02.2023
https://electrical-bulgaria.com/article/2814-obshtina-ruse-osvobojdava-ot-taksa-zariadnite-stancii-za-elektromobili

Община Сандански инвестира в изграждане на фотоволтаични инсталации
Екатерина Амова (Ред.), powerindustry-bulgaria.com, 15.02.2023
https://powerindustry-bulgaria.com/article/3465-obshtina-sandanski-investira-v-izgrajdane-na-fotovoltaichni-instalacii

Co-funded by the Intelligent Energy Europe
Programme of the European Union

Цялата отговорност за съдържанието на тази публикация се поема от авторите. Тя не отразява задължително мнението на Европейската общност. Европейската агенция за конкурентоспособност и иновации и Европейската комисия не носят отговорност за използваната по какъвто и да е начин информация, съдържаща се в нея.

Общинска мрежа за енергийна ефективност ЕкоЕнергия
тел. 02 963 17 14; 02 963 07 23; 02 963 02 69; 02 963 21 69
факс: 02 963 25 74
e-mail: ecoenergy@ecoenergy-bg.net
www.ecoenergy-bg.net